

Dziennik Białostocki

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
BIAŁYSTOK
ul. Kościuszki Nr. 1. Tel. 48
Kas. P.K.O. nr. 44-105
Ceny ogłoszeń:
za wiersz 20 zł. za tydzień (12 linijek)
za miesiąc 200 zł. w tydzień (6 linijek)
za miesiąc 1000 zł. w tydzień (6 linijek)

Połowiczne rozstrzygnięcie arbitrów 8 miast 1064000 ludności i 12400 km² przyznano Węgrom

Koszyce
(weg. — Kassa) na prawym brzegu rzeki Hernadu, wezł st. kol. 351 km od Bogumina, 273 km od Budapesztu, 60.000 mieszk. Przed wojną 70% Węgrów.
Katedra gotycka z XV wieku. Rezydencja biskupa rzymsko-kat., akademie duchowne, Znaczny przemysł, młyny i tartaki parowe, papiernia, cukrownia, garbarnie. Żupa koszycka ma 11.525 km. kw. i 70.000 mieszk.

Komarno
(weg. — Komárom). Miasto powiatowe w żupie bratysławskiej, w widłach Wagu i Dunaju. Stacja kol. 153 km. od Wiednia, 105 od Budapesztu. 17.000 mieszk. Niedługo twierdza. Most na Dunaju długości 432 m. Przed wojną 100% Węgrów.

Użhorod
(weg. — Ungvár). Stolica Rusi Zakarpackiej, nad rzeką Uhem. Młyny i tartaki parowe, papiernia, garbarnia. Mieszkańców 22.000. 70% Węgrów przed wojną.

Munkaczew
(weg. — Munkács). Znaczny przemysł. Tartaki, młyny parowe, garbarnie, papiernia, fabryka tytoniu, rafinerie. 22.000 mieszkańców. Przed wojną 85% Węgrów. Siedziba biskupa grecko-katolickiego. Akademia handlowa.

Luczeniec
Małe miasteczko nad rzeczką wpadającą do Ipolu. Nad dawną granicą czesko-słowacką - węgierską. 70% Węgrów przed wojną.

Nowe Zamky
Miasto nad rzeką Nitra. 100% Węgrów przed wojną.

Rimska Sobota
Miasto nad rzeką Rumawa. Kopalnie. 100% Węgrów przed wojną.

Roznawa
Miasto na zachód od Koszyc. Liczne kopalnie. Przed wojną 100% Węgrów.

Reszta Rusi potworek niezdolny do życia będzie musiała powrócić do Węgier

WIENIEN, 3.11.
Po całodziennych obradach ogłoszono orzeczenie arbitrażowe Niemiec i Włoch. Węgry otrzymały miasta następujące:
Komarno (Komarom).
Nowe Zamky (Ersekujvar).
Luczeniec (Lasone).
Rimska Sobota (Rimaszombat).
Roznawa (Rozsuyo).
Koszyce (Kassa).
Użhorod (Ungvar).
Munkaczew (Munkacs).
Przy Słowacji pozostały miasta następujące: stolica **Bratysława** i siedziba starożytnego biskupstwa rzymsko-katolickiego **Nitra**.
Na Rusi pozostało w granicach Czecho-Słowacji miasto **Sevljus**. Wszystkie większe miasta przeszły do Węgrów.
Terytoria odstąpione Węgrom mają być przekazane pomiędzy 5-tym a 10-tym listopada.

Przylączenie reszty Rusi i stworzenie granicy polsko - węgierskiej sprawą niedalekiej przyszłości

BUDAPESZT, 3.11.
Decyzję arbitrów przyjęto w Budapeszcie na ogół z zadowoleniem.

Czesi likwidują bojówki antypolskie

CIESZYN, 3.11.
Na skutek wystąpienia posła R. P. w Pradze p. min. Pappes, który wskazał na zbrodniczą akcję uzbrojonych bojówek czeskich na pograniczu polsko-czeskim na Zaolziu i mogące wyznaczyć stąd konsekwencje, czeskie organa bezpieczeństwa zabrały się energicznie do tępienia bojówek czeskich.

O remilitaryzację wysp Alandzkich

SZTOKHOLM, 3.11.
Minister spr. zagr. Sandler wystąpił dziś samolotem do Helsinek celem omówienia z ministrem spr. zagr. Finlandii Holstiem sprawy remilitaryzacji wysp Alandzkich.

Nie do utrzymania

Na drodze do ostatecznego wykreślenia granic nowej, uzdrowionej Czecho-Słowacji, nastąpił dalszy etap: arbitraż wiedeński. Etap nie pierwszy i nie ostatni.
Ograniczając się wyłącznie do załatwienia żądań etnograficznych węgierskich arbitrów nie wyczerpali zagadnienia. Zdawali sobie zresztą z tego doskonale sprawę. W ich orzeczeniu nie ma słowa o gwarancji nowych granic, ba, na próżno szukałoby się słowa „granica”, a tym bardziej określenia „definitywna granica”. Jest tylko skromnie mowa o „obszarach, które mają być odstąpione”.
Dużo za to mówi się o trudnościach, które wynikną z arbitrażu. I słusznie. Trudności te będą ogromne. Jeśliby Ruś Zakarpacka miała pozostać w granicach państwa czesko-słowackiego byłyby one nawet nieprzezwyciężone.
Czymże bowiem będzie Ruś, po odfaczeniu południowej jej części, przyznanej Węgrom?
Będzie dziwolągiem, jakiego świat jeszcze nie widział, pozabawionym kolei, dróg i wle-

Król Jerzy VI przyjął zaproszenie Roosevelta

LONDYN, 3.11.
„Daily Herald” donosi, iż do Białego Domu wysłano odrębne pismo królewskie, w którym król Jerzy VI przyjmuje zaproszenie prezydenta Roosevelta i w ciągu najbliższego lata odwiedzi oficjalnie Waszyngton.

Naczelnny Wódz Marszałek Śmigły-Rydz powiedzieli

„Ideologia i cele Obozu Zjednoczenia Narodowego, według mego rozumienia żołnierskiego i obywatelskiego, są dobre, są słuszne, są zbawienne, są konieczne dla Polski.”
(Do Rady Naczelnej OZN dn. 19 maja b. r.)

„Stolica” Rusi Zakarpackiej to pół Otwocka

Wobec przyłączenia Użhorodu i Munkaczewa do Węgier, siedzibą rządu „autonomicznej” Rusi Zakarpackiej będzie zapewne SEVLJUS (9187 mieszkańców) lub CHUST (11854 mieszkańców).
Będzie to więc „stolica” wielkości mniej niż połow. Otwocka, oczywiście bez przyjezdnych i kuracjuszków.

Rewindykacje rumuńskie też aktualne

BUKARESZT, 3.11.
Centralny komitet „Ligi kulturalnej”, wpływowej organizacji rumuńskiej, na której czele stoi członek rady koronnej, b. premier Jorga, uchwalił w imieniu całego narodu domagać się przyłączenia do Rumunii terytoriów Rusi, zamieszkałych przez Rumunów z miejscowościami Apsa, Aptica, Slatina oraz Biserica Alba.

Co Praga proponowała, a co oddaje:

I propozycja Pragi	II propozycja Pragi	III propozycja Pragi
1.838 km ²	5.200 km ²	9.500 km ²
105.000 ludn.	345.000 ludn.	750.000 ludn.

Decyzja arbitrów: 12.400 km² 1.064.000 ludn.

Po wyroku wiedeńskim z obszarów Słowacji i Rusi Zakarpackiej Węgrom przynadno 12.400 km kw. Jak widać Ruś Podkarpacka staje się wyrostkiem wysuniętym na południe i jest odcięta od centralnych ognisk Czecho-Słowacji.

Co mówi pos. Sidor o wyroku arbitrów

Bezpośrednio po ogłoszeniu wyników arbitrażu wiedeńskiego redakcja „Expressu Porannego” połączyła się z Bratysławą, aby odbyć rozmowę z przewodcą Słowaków, pos. Karolem Sidorem.
Centrala międzymiastowa w Bratysławie długo nie mogła znaleźć pos. Sidora, przebywał on bowiem na mieście, obserwując żywiołowe demonstracje, jakie młodzież niepodległościowa zorganizowała w związku z orzeczeniem arbitrów.
Wreszcie pos. Sidor zjawił się przy aparacie.
— Demonstruje, — oświadczył, — całe miasto. Niezadowolenie wyraża się w różnych kierunkach. Przeżyjemy dziś czarny dzień historii Słowacji. Arbitraż uzgodniony przez rządy praski i węgierski, doprowadził do tego, że w granicach państwa węgierskiego będzie z górą 500 tysięcy Słowaków, tj. 20 procent narodu słowackiego.
— Co zamierza uczynić rząd słowacki?
— Jutro zbierze się klub posłów i senatorów słowackich, aby zająć stanowisko wobec sytuacji. Jest bardzo prawdopodobne, że rząd słowacki zgłosi dymisję.
— Jak zachowuje się reszta Słowacji?
— Tak samo jak Bratysława.

Prędzej do Polski! woła ludność odzyskanych gmin

CIESZYN, 3.11.
Wczoraj rano na Zaolziu rozszalała się lotem błyskawicy wiadomość o powziętej przez obradującą w Pradze polsko-czeską komisję delimitacyjną decyzję przyłączenia do Polski kilku pogranicznych miejscowości powiatu frydeckiego.
Setki mieszkańców polskich miejscowości pogranicznych, które powrócą do Polski, przybyło w ciągu dnia wczorajszego do Karwiny, Frysztatu a nawet do Cieszyna, by jeszcze raz sprawdzić, czy usłyszana wiadomość jest ścisła.
M. in. zjawiła się u starosty fryszackiego dr Wolfa delegacja ludności Michałkowic, która prosiła o przyspieszenie włączenia tej miejscowości do Państwa Polskiego.

Diadem Menelika skradziony zonie b. następcy tronu Abisynii

KAIR, 3.11.
Cała policja egipska została zaalarmowana kradzieżą kosztowności u małżonki b. abisyńskiego następcy tronu, księżniczki Oida Izrael, która po separacji z mężem zamieszkała sama na jednym z przedmieść Kairu.
Skradzione kosztowności, według zdania księżniczki, przedstawiają wartość ok. 500.000 zł. Były tam m. in. diadem pochodzący z tzw. skarbów Menelika, naszyjnik z krzyżem, dar jednego z patriarchów, dziesięciocentymetrowej szerokości złote bransolety na nogi itd.

Jeszcze 6 ofiar w Marsylii

MARSYLIA, 3.11.
Ze zgłiszcz „Nouvelles Galeries” wydobyto w środę zwłoki 6-ciu nowych ofiar.
Pozostałe resztki fasady „Nouvelles Galeries”, obciążone na wysokości 3-go piętra ciężką kasą ogniotrwałą, przytwierdzoną do ściany, grożą zawaleniem.
— W kasie znajdował się ma 650.000 franków.

Jak wyznaczono granice

Węgier i Czecho-Słowacji

WIENIĘ, 3.11. Posiedzenie sądu rozjemczego rozpoczęło się od przemówienia min. Ribbentropa, który na wstępie powitał delegatów w imieniu rządu Rzeszy. Ribbentrop oświadczył, że zadaniem rozjemcy jest wyznaczenie na podstawie etnograficznej granicy między Węgrami i Czecho-Słowacją oraz znalezienie rozwiązania dla związanych z tym zagadnień. Następnie zabral głos hr. Ciano, który powitał obecnych najszerzej w imieniu faszystowskiego rządu i podziękował Ribbentropowi.

Dr Zdzisław Stahl u Wodza Naczelnego

W środę przed południem Marszałek Smigły - Rydz przyjął dr. Zdzisława Stahla, docenta Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Francusko - niemiecki pakt o nieagresji ma być niebawem podpisany

LONDYN, 3.11. Korespondent dyplomatyczny "Daily Herald" przypuszcza, że w niedługim czasie, o ile prowadzone rokowania zostaną uwiecznione powodzeniem, Francja i Niemcy ogłoszą wzajemny pakt o nieagresji. Zdaniem korespondenta, pakt ten ogłoszony będzie pod postacią wspólnej deklaracji, a nie w formie podpisanego i ratyfikowanego traktatu. Każdy z obu krajów zobowiązuje się nie atakować drugiego, lecz załatwiać wszelkie spory, jakie mogą powstać między nimi za pomocą środków pokojowych.

Anglia uznała imperium włoskie

LONDYN, 3.11. W Brytania postanowiła uznać imperium włoskie. Chamberlain oświadczył wczoraj w Izbie Gmin, że nowy ambasador brytyjski w Rzymie będzie akredytowany przy królu Włoch i cesarzu Abisynii. Decyzja ta powzięta została za zgodą dominionów.

3 kontrtorpedowce 8 łodzi podwodnych buduje Turcja

STAMBUL, 3.11. Turcja zamówiła w stoczniach angielskich 3 kontrtorpedowce i 4 łodzie podwodne na rachunek kredytu brytyjskiego, przyznawanego Turcji na sumę 16 milionów funtów. Ponadto dwie tureckie łodzie podwodne są obecnie budowane w Niemczech, zaś dalsze dwie będą budowane w roku przyszłym w stoczniach tureckich pod kierunkiem specjalistów niemieckich.

50 milionów dolarów odszkodowania żądają od radiostacji za audycję o marsjanach

NOWY JORK, 3.11. Specjalna komisja ustaliła przebieg audycji radiowej o marsjanach. Wszystkie nazwy angielskich miast autor reportażu przeniesione z powieści Wellsa, pozostawiając na nazwy miast amerykańskich, co nadało większego realizmu opisywanemu scenom. Panika już ustąpiła. Amerykanie z hu morem opisyują tę niesamowitą historię pokpiwając z ich żarliwości mieszkańców wielkich miast, szczególnie Murzynów. Niefortunny reportaż radiowy spowoduje wiele procesów sądowych. Wśród oskarżycieli żądających odszkodowania figurować będzie również rząd. Łączna suma żądanych odszkodowań...

GIEŁDA PIENIĘŻNA z dnia 3 listopada

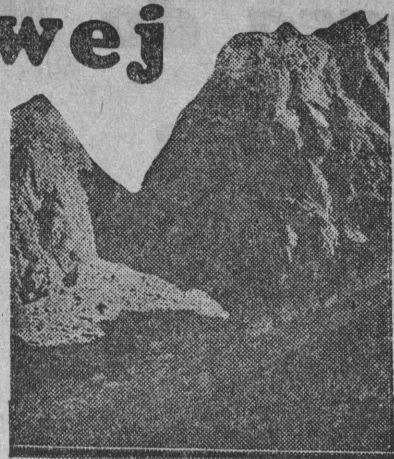
Bank Polski płać: Dolar 5.28-5, Fr. franc. 14.13, Fr. szwajc. 25.22, Gułden 22.22, Korona 10.40, M. niem. 20.75, 21.25, 21.75, 22.25, 22.75, 23.25, 23.75, 24.25, 24.75, 25.25, 25.75, 26.25, 26.75, 27.25, 27.75, 28.25, 28.75, 29.25, 29.75, 30.25, 30.75, 31.25, 31.75, 32.25, 32.75, 33.25, 33.75, 34.25, 34.75, 35.25, 35.75, 36.25, 36.75, 37.25, 37.75, 38.25, 38.75, 39.25, 39.75, 40.25, 40.75, 41.25, 41.75, 42.25, 42.75, 43.25, 43.75, 44.25, 44.75, 45.25, 45.75, 46.25, 46.75, 47.25, 47.75, 48.25, 48.75, 49.25, 49.75, 50.25, 50.75, 51.25, 51.75, 52.25, 52.75, 53.25, 53.75, 54.25, 54.75, 55.25, 55.75, 56.25, 56.75, 57.25, 57.75, 58.25, 58.75, 59.25, 59.75, 60.25, 60.75, 61.25, 61.75, 62.25, 62.75, 63.25, 63.75, 64.25, 64.75, 65.25, 65.75, 66.25, 66.75, 67.25, 67.75, 68.25, 68.75, 69.25, 69.75, 70.25, 70.75, 71.25, 71.75, 72.25, 72.75, 73.25, 73.75, 74.25, 74.75, 75.25, 75.75, 76.25, 76.75, 77.25, 77.75, 78.25, 78.75, 79.25, 79.75, 80.25, 80.75, 81.25, 81.75, 82.25, 82.75, 83.25, 83.75, 84.25, 84.75, 85.25, 85.75, 86.25, 86.75, 87.25, 87.75, 88.25, 88.75, 89.25, 89.75, 90.25, 90.75, 91.25, 91.75, 92.25, 92.75, 93.25, 93.75, 94.25, 94.75, 95.25, 95.75, 96.25, 96.75, 97.25, 97.75, 98.25, 98.75, 99.25, 99.75, 100.25, 100.75, 101.25, 101.75, 102.25, 102.75, 103.25, 103.75, 104.25, 104.75, 105.25, 105.75, 106.25, 106.75, 107.25, 107.75, 108.25, 108.75, 109.25, 109.75, 110.25, 110.75, 111.25, 111.75, 112.25, 112.75, 113.25, 113.75, 114.25, 114.75, 115.25, 115.75, 116.25, 116.75, 117.25, 117.75, 118.25, 118.75, 119.25, 119.75, 120.25, 120.75, 121.25, 121.75, 122.25, 122.75, 123.25, 123.75, 124.25, 124.75, 125.25, 125.75, 126.25, 126.75, 127.25, 127.75, 128.25, 128.75, 129.25, 129.75, 130.25, 130.75, 131.25, 131.75, 132.25, 132.75, 133.25, 133.75, 134.25, 134.75, 135.25, 135.75, 136.25, 136.75, 137.25, 137.75, 138.25, 138.75, 139.25, 139.75, 140.25, 140.75, 141.25, 141.75, 142.25, 142.75, 143.25, 143.75, 144.25, 144.75, 145.25, 145.75, 146.25, 146.75, 147.25, 147.75, 148.25, 148.75, 149.25, 149.75, 150.25, 150.75, 151.25, 151.75, 152.25, 152.75, 153.25, 153.75, 154.25, 154.75, 155.25, 155.75, 156.25, 156.75, 157.25, 157.75, 158.25, 158.75, 159.25, 159.75, 160.25, 160.75, 161.25, 161.75, 162.25, 162.75, 163.25, 163.75, 164.25, 164.75, 165.25, 165.75, 166.25, 166.75, 167.25, 167.75, 168.25, 168.75, 169.25, 169.75, 170.25, 170.75, 171.25, 171.75, 172.25, 172.75, 173.25, 173.75, 174.25, 174.75, 175.25, 175.75, 176.25, 176.75, 177.25, 177.75, 178.25, 178.75, 179.25, 179.75, 180.25, 180.75, 181.25, 181.75, 182.25, 182.75, 183.25, 183.75, 184.25, 184.75, 185.25, 185.75, 186.25, 186.75, 187.25, 187.75, 188.25, 188.75, 189.25, 189.75, 190.25, 190.75, 191.25, 191.75, 192.25, 192.75, 193.25, 193.75, 194.25, 194.75, 195.25, 195.75, 196.25, 196.75, 197.25, 197.75, 198.25, 198.75, 199.25, 199.75, 200.25, 200.75, 201.25, 201.75, 202.25, 202.75, 203.25, 203.75, 204.25, 204.75, 205.25, 205.75, 206.25, 206.75, 207.25, 207.75, 208.25, 208.75, 209.25, 209.75, 210.25, 210.75, 211.25, 211.75, 212.25, 212.75, 213.25, 213.75, 214.25, 214.75, 215.25, 215.75, 216.25, 216.75, 217.25, 217.75, 218.25, 218.75, 219.25, 219.75, 220.25, 220.75, 221.25, 221.75, 222.25, 222.75, 223.25, 223.75, 224.25, 224.75, 225.25, 225.75, 226.25, 226.75, 227.25, 227.75, 228.25, 228.75, 229.25, 229.75, 230.25, 230.75, 231.25, 231.75, 232.25, 232.75, 233.25, 233.75, 234.25, 234.75, 235.25, 235.75, 236.25, 236.75, 237.25, 237.75, 238.25, 238.75, 239.25, 239.75, 240.25, 240.75, 241.25, 241.75, 242.25, 242.75, 243.25, 243.75, 244.25, 244.75, 245.25, 245.75, 246.25, 246.75, 247.25, 247.75, 248.25, 248.75, 249.25, 249.75, 250.25, 250.75, 251.25, 251.75, 252.25, 252.75, 253.25, 253.75, 254.25, 254.75, 255.25, 255.75, 256.25, 256.75, 257.25, 257.75, 258.25, 258.75, 259.25, 259.75, 260.25, 260.75, 261.25, 261.75, 262.25, 262.75, 263.25, 263.75, 264.25, 264.75, 265.25, 265.75, 266.25, 266.75, 267.25, 267.75, 268.25, 268.75, 269.25, 269.75, 270.25, 270.75, 271.25, 271.75, 272.25, 272.75, 273.25, 273.75, 274.25, 274.75, 275.25, 275.75, 276.25, 276.75, 277.25, 277.75, 278.25, 278.75, 279.25, 279.75, 280.25, 280.75, 281.25, 281.75, 282.25, 282.75, 283.25, 283.75, 284.25, 284.75, 285.25, 285.75, 286.25, 286.75, 287.25, 287.75, 288.25, 288.75, 289.25, 289.75, 290.25, 290.75, 291.25, 291.75, 292.25, 292.75, 293.25, 293.75, 294.25, 294.75, 295.25, 295.75, 296.25, 296.75, 297.25, 297.75, 298.25, 298.75, 299.25, 299.75, 300.25, 300.75, 301.25, 301.75, 302.25, 302.75, 303.25, 303.75, 304.25, 304.75, 305.25, 305.75, 306.25, 306.75, 307.25, 307.75, 308.25, 308.75, 309.25, 309.75, 310.25, 310.75, 311.25, 311.75, 312.25, 312.75, 313.25, 313.75, 314.25, 314.75, 315.25, 315.75, 316.25, 316.75, 317.25, 317.75, 318.25, 318.75, 319.25, 319.75, 320.25, 320.75, 321.25, 321.75, 322.25, 322.75, 323.25, 323.75, 324.25, 324.75, 325.25, 325.75, 326.25, 326.75, 327.25, 327.75, 328.25, 328.75, 329.25, 329.75, 330.25, 330.75, 331.25, 331.75, 332.25, 332.75, 333.25, 333.75, 334.25, 334.75, 335.25, 335.75, 336.25, 336.75, 337.25, 337.75, 338.25, 338.75, 339.25, 339.75, 340.25, 340.75, 341.25, 341.75, 342.25, 342.75, 343.25, 343.75, 344.25, 344.75, 345.25, 345.75, 346.25, 346.75, 347.25, 347.75, 348.25, 348.75, 349.25, 349.75, 350.25, 350.75, 351.25, 351.75, 352.25, 352.75, 353.25, 353.75, 354.25, 354.75, 355.25, 355.75, 356.25, 356.75, 357.25, 357.75, 358.25, 358.75, 359.25, 359.75, 360.25, 360.75, 361.25, 361.75, 362.25, 362.75, 363.25, 363.75, 364.25, 364.75, 365.25, 365.75, 366.25, 366.75, 367.25, 367.75, 368.25, 368.75, 369.25, 369.75, 370.25, 370.75, 371.25, 371.75, 372.25, 372.75, 373.25, 373.75, 374.25, 374.75, 375.25, 375.75, 376.25, 376.75, 377.25, 377.75, 378.25, 378.75, 379.25, 379.75, 380.25, 380.75, 381.25, 381.75, 382.25, 382.75, 383.25, 383.75, 384.25, 384.75, 385.25, 385.75, 386.25, 386.75, 387.25, 387.75, 388.25, 388.75, 389.25, 389.75, 390.25, 390.75, 391.25, 391.75, 392.25, 392.75, 393.25, 393.75, 394.25, 394.75, 395.25, 395.75, 396.25, 396.75, 397.25, 397.75, 398.25, 398.75, 399.25, 399.75, 400.25, 400.75, 401.25, 401.75, 402.25, 402.75, 403.25, 403.75, 404.25, 404.75, 405.25, 405.75, 406.25, 406.75, 407.25, 407.75, 408.25, 408.75, 409.25, 409.75, 410.25, 410.75, 411.25, 411.75, 412.25, 412.75, 413.25, 413.75, 414.25, 414.75, 415.25, 415.75, 416.25, 416.75, 417.25, 417.75, 418.25, 418.75, 419.25, 419.75, 420.25, 420.75, 421.25, 421.75, 422.25, 422.75, 423.25, 423.75, 424.25, 424.75, 425.25, 425.75, 426.25, 426.75, 427.25, 427.75, 428.25, 428.75, 429.25, 429.75, 430.25, 430.75, 431.25, 431.75, 432.25, 432.75, 433.25, 433.75, 434.25, 434.75, 435.25, 435.75, 436.25, 436.75, 437.25, 437.75, 438.25, 438.75, 439.25, 439.75, 440.25, 440.75, 441.25, 441.75, 442.25, 442.75, 443.25, 443.75, 444.25, 444.75, 445.25, 445.75, 446.25, 446.75, 447.25, 447.75, 448.25, 448.75, 449.25, 449.75, 450.25, 450.75, 451.25, 451.75, 452.25, 452.75, 453.25, 453.75, 454.25, 454.75, 455.25, 455.75, 456.25, 456.75, 457.25, 457.75, 458.25, 458.75, 459.25, 459.75, 460.25, 460.75, 461.25, 461.75, 462.25, 462.75, 463.25, 463.75, 464.25, 464.75, 465.25, 465.75, 466.25, 466.75, 467.25, 467.75, 468.25, 468.75, 469.25, 469.75, 470.25, 470.75, 471.25, 471.75, 472.25, 472.75, 473.25, 473.75, 474.25, 474.75, 475.25, 475.75, 476.25, 476.75, 477.25, 477.75, 478.25, 478.75, 479.25, 479.75, 480.25, 480.75, 481.25, 481.75, 482.25, 482.75, 483.25, 483.75, 484.25, 484.75, 485.25, 485.75, 486.25, 486.75, 487.25, 487.75, 488.25, 488.75, 489.25, 489.75, 490.25, 490.75, 491.25, 491.75, 492.25, 492.75, 493.25, 493.75, 494.25, 494.75, 495.25, 495.75, 496.25, 496.75, 497.25, 497.75, 498.25, 498.75, 499.25, 499.75, 500.25, 500.75, 501.25, 501.75, 502.25, 502.75, 503.25, 503.75, 504.25, 504.75, 505.25, 505.75, 506.25, 506.75, 507.25, 507.75, 508.25, 508.75, 509.25, 509.75, 510.25, 510.75, 511.25, 511.75, 512.25, 512.75, 513.25, 513.75, 514.25, 514.75, 515.25, 515.75, 516.25, 516.75, 517.25, 517.75, 518.25, 518.75, 519.25, 519.75, 520.25, 520.75, 521.25, 521.75, 522.25, 522.75, 523.25, 523.75, 524.25, 524.75, 525.25, 525.75, 526.25, 526.75, 527.25, 527.75, 528.25, 528.75, 529.25, 529.75, 530.25, 530.75, 531.25, 531.75, 532.25, 532.75, 533.25, 533.75, 534.25, 534.75, 535.25, 535.75, 536.25, 536.75, 537.25, 537.75, 538.25, 538.75, 539.25, 539.75, 540.25, 540.75, 541.25, 541.75, 542.25, 542.75, 543.25, 543.75, 544.25, 544.75, 545.25, 545.75, 546.25, 546.75, 547.25, 547.75, 548.25, 548.75, 549.25, 549.75, 550.25, 550.75, 551.25, 551.75, 552.25, 552.75, 553.25, 553.75, 554.25, 554.75, 555.25, 555.75, 556.25, 556.75, 557.25, 557.75, 558.25, 558.75, 559.25, 559.75, 560.25, 560.75, 561.25, 561.75, 562.25, 562.75, 563.25, 563.75, 564.25, 564.75, 565.25, 565.75, 566.25, 566.75, 567.25, 567.75, 568.25, 568.75, 569.25, 569.75, 570.25, 570.75, 571.25, 571.75, 572.25, 572.75, 573.25, 573.75, 574.25, 574.75, 575.25, 575.75, 576.25, 576.75, 577.25, 577.75, 578.25, 578.75, 579.25, 579.75, 580.25, 580.75, 581.25, 581.75, 582.25, 582.75, 583.25, 583.75, 584.25, 584.75, 585.25, 585.75, 586.25, 586.75, 587.25, 587.75, 588.25, 588.75, 589.25, 589.75, 590.25, 590.75, 591.25, 591.75, 592.25, 592.75, 593.25, 593.75, 594.25, 594.75, 595.25, 595.75, 596.25, 596.75, 597.25, 597.75, 598.25, 598.75, 599.25, 599.75, 600.25, 600.75, 601.25, 601.75, 602.25, 602.75, 603.25, 603.75, 604.25, 604.75, 605.25, 605.75, 606.25, 606.75, 607.25, 607.75, 608.25, 608.75, 609.25, 609.75, 610.25, 610.75, 611.25, 611.75, 612.25, 612.75, 613.25, 613.75, 614.25, 614.75, 615.25, 615.75, 616.25, 616.75, 617.25, 617.75, 618.25, 618.75, 619.25, 619.75, 620.25, 620.75, 621.25, 621.75, 622.25, 622.75, 623.25, 623.75, 624.25, 624.75, 625.25, 625.75, 626.25, 626.75, 627.25, 627.75, 628.25, 628.75, 629.25, 629.75, 630.25, 630.75, 631.25, 631.75, 632.25, 632.75, 633.25, 633.75, 634.25, 634.75, 635.25, 635.75, 636.25, 636.75, 637.25, 637.75, 638.25, 638.75, 639.25, 639.75, 640.25, 640.75, 641.25, 641.75, 642.25, 642.75, 643.25, 643.75, 644.25, 644.75, 645.25, 645.75, 646.25, 646.75, 647.25, 647.75, 648.25, 648.75, 649.25, 649.75, 650.25, 650.75, 651.25, 651.75, 652.25, 652.75, 653.25, 653.75, 654.25, 654.75, 655.25, 655.75, 656.25, 656.75, 657.25, 657.75, 658.25, 658.75, 659.25, 659.75, 660.25, 660.75, 661.25, 661.75, 662.25, 662.75, 663.25, 663.75, 664.25, 664.75, 665.25, 665.75, 666.25, 666.75, 667.25, 667.75, 668.25, 668.75, 669.25, 669.75, 670.25, 670.75, 671.25, 671.75, 672.25, 672.75, 673.25, 673.75, 674.25, 674.75, 675.25, 675.75, 676.25, 676.75, 677.25, 677.75, 678.25, 678.75, 679.25, 679.75, 680.25, 680.75, 681.25, 681.75, 682.25, 682.75, 683.25, 683.75, 684.25, 684.75, 685.25, 685.75, 686.25, 686.75, 687.25, 687.75, 688.25, 688.75, 689.25, 689.75, 690.25, 690.75, 691.25, 691.75, 692.25, 692.75, 693.25, 693.75, 694.25, 694.75, 695.25, 695.75, 696.25, 696.75, 697.25, 697.75, 698.25, 698.75, 699.25, 699.75, 700.25, 700.75, 701.25, 701.75, 702.25, 702.75, 703.25, 703.75, 704.25, 704.75, 705.25, 705.75, 706.25, 706.75, 707.25, 707.75, 708.25, 708.75, 709.25, 709.75, 710.25, 710.75, 711.25, 711.75, 7

Gdyby przed 16 laty Jaworzyna oddana była Polsce

losy Europy środkowej

ułożyłyby się może inaczej...

Wschodnie Żelazne Wrota, przełęcz stanowiąca jedno z najlepszych przejść na południową stronę Tatr.

Grupa Młynarza w całości powraca do Polski. Na pierwszym planie Białczański Żabi Staw Wyżni.

Wraz z innymi terytoriami powraca obecnie do Polski na skutek rektyfikacji granicy obszar Jaworzyny. Naprawiony został błąd, może najlaskawiej bezsensowny ze wszystkich, które po pełniono nazajutrz po wielkiej wojnie.

Gdyby wówczas decydował rozstrzygnięcie, Jaworzyna już przed 16 laty byłaby przyłączona do Polski. I choć obszar to miniatury, to jednak wówczas decyzja taka mogła zawazyć nawet na losach Europy!

Było to tak: 28 lipca 1920 roku p. Benes swymi intrygami uzyskał od konferencji ambasadorów osławioną decyzję, wykreślając granicę polsko-czeską w sposób urągający za sadzie etnograficznej.

Wytyczenie granicy w terenie nastąpiło jednak znacznie później.

Dopiero w 1922 r. zjechała w Tatrach komisja aliancka, aby ostatecznie uregulować bieg granicy.

Rozjeżdżawszy się w terenie, komisja 25 września 1922 r. jednoznacznie orzekła, że w interesie mieszkańców Jaworzyna powinna należeć do Polski. Komisja uważała, że po to właśnie została wysłana, by uwzględnić miejscowe warunki i przeprowadzić odpowiednie drobne korektury.

Innego zdania był pan Benes, minister spraw zagr. Czechosłowacji. Podniósł on gwałt, że komisja przekroczyła swe kompetencje i że jej decyzja jest niezgodna z uchwałą ambasadorów.

Rozgorzał spór. Roznamietniła się opinia publiczna po obu stronach granicy. Benes zaangażował cały swój autorytet i jasne się wkrótce stało, że w razie przyznania Jaworzyny Polsce, upadek jego będzie nieunikniony.

A gdyby wówczas upadł Benes, czy można przewidzieć jakby się potoczyła sprawa Europy środkowej? Może nie byłoby Małej Ententy, Czesi nie klóciłiby się z Polską i Węgrami, może nawet oddaliby bezprawnie zagarnięte ziemie... Nie byłoby może paktu z Sowietami... Wszystko mogło wyglądać inaczej...

Alle ówczesni politycy zachodnio-europejscy nie wyobrażali sobie Europy bez Benesa. Gdy po jednej stronie była opinia komisji międzynarodowej, interes ludności, rozsądek, logika i sprawiedliwość, a po drugiej — możliwość upadku czeskiego ministra, alianci wybrali ratowanie Benesa.

Już w początkach 1923 r. kierował projekt odesłania sprawy do Ligi Narodów, gdzie Benes „był w domu”. Polska wówczas stanęła o tym sprzeciwiała. Wiedziała czym to pachnie!

Alle były to czasy najgorszego partyjnicstwa w Polsce. Gdy rząd jakiś zajmował zdecydowane stanowisko, wrogowie Polski mogli po prostu poczekać, aż rząd ten będzie obalony. Tak było i tym razem. Konferencja ambasadorów zwlekła do chwili przesilenia rządowego w Polsce, po czym przekazała sprawę Lidze Narodów.

Tu, oczywiście, sprawa była przegrana, bo wpływy Benesa w Genewie były ogromne. Rada Ligi stanęła na gruncie ściśle prawniczym i po zasięgnięciu opinii Trybunału w Hadze, orzekła, że komisja delimitacyjna przekroczyła swe kompetencje, wzywając ją do przedstawienia nowych propozycji. Było to w grudniu 1923 r.

Komisja raz jeszcze powołała się na względy lokalne, ale w końcu musiało skapitulować. Benes zwyciężył...

Było to jedno z tych „zwycięstw”, za które naród czeski ciężko musiał odpokutować. Za „sykcesy” Benesa płać odosobnieniem i niechęcią sąsiadów, zarodkiem przyszłych kłesk.

Teraz po latach 15 sprawiedliwości dziejowej stało się zadość. Śląsk, Jaworzyna wróciły do Polski. Benes odszedł. W stosunkach polsko-czesko-słowackich może za cząć się nowa era.

Dolina Żabich Stawów Białczańskich, jedno z górnych pieter Doliny Białej Wody, wglębiona między grupę Młynarza (na lewo) i Żabie Szczyty (na prawo). Raj jeleni i sarn — ścisły rezerwat myśliwski.

Zagadnienie nie zostało wyczerpane

Opinia polskich kół miarodajnych po arbitrażu wiedeńskim

Opinie polskich kół miarodajnych o arbitrażu wiedeńskim formuluje komunikat PAT w sposób następujący:

Wynik arbitrażu wiedeńskiego należy ocenić pozytywnie. Rząd włoski i niemiecki postawili sobie za zadanie zgodnie z prośbą rządu węgierskiego i czeskiego rozstrzygnięcie sporu węgiersko-czeskiego jedynie co do terytoriów etnograficznych madziarskich. W tej sprawie wynik arbitrażu jest przemyślaną głęboko decyzją, uwzględniającą zarówno stan posiadania ludności węgierskiej jak i żywotne interesy słowackie.

Rządy arbitralne nie zajęły się natomiast problemem pozostałej części Rusi Zakarpackiej, przez co oczywiście nie wyczerpały zagadnienia do końca.

Z drugiej jednak strony przez fakt niepodniesienia sprawy gwarancyjnej dla pozostałego terytorium republiki Czesko-Słowackiej uznano, iż zagadnienie to można uważać za otwarte i że oba rządy nie przeciwdziałają się swobodnemu wypowiedzeniu się ludności podkarpackiej co do przyszłej przynależności państwowej pozostałej części kraju.

Należy podkreślić, że przez fakt przyznania Ungvaru (Użhorodu) i Munkacza Węgrom, gospodarczy interes ludności leży w przyłączeniu się do Węgier.

Wszelkie koncepcje ponadto, zmierzające do odbudowania dawnej struktury Małej Ententy i wykorzystania Rusi jako pomostu pomiędzy Rumunią a Czechami, stają się nieaktualne, gdyż pozostający na razie jeszcze w obrębie Czecho-Słowacji teren karpatorski, bardzo górzysty nie daje prawie żadnych widoków ustalenia po przez to terytorium normalnych arterii komunikacyjnych.

Kolejarze w Święto Niepodległości

Na posiedzeniu zarządów 18 organizacji zawodowych kolejarzy postanowiono urządzić wspólny obchód 20-lecia Niepodległości.

Organizacje wydadzą wspólną odezwę.

W większych ośrodkach kolejowych w całym kraju powstaną lokalne komitety, które opracują program obchodu.

Reprezentacyjna akademicko-kolejarzy z udziałem p. ministra komunikacji J. Ulrycha odbędzie się w stolicy.

Polskie taryfy kolejowe na Zaolziu

Na Zaolziu od dnia 1 listopada weszły w życie polskie taryfy osobowe i towarowe na kolejach.

Ostatni Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych zawiera szczególne przepisy przejściowe, wykaz odległości i uzupełnienia taryf wewnętrznych, aż po nowe punkty graniczne pod Boguminem, Szumbarkiem, Gnojnikiem oraz Mostami.

Rokowania

w sprawie Żydów obywateli polskich w Niemczech

W Berlinie rozpoczęły się polsko-niemieckie rokowania w sprawie zamieszkałych w Niemczech Żydów, obywateli polskich.

Ze strony polskiej biorą udział w rokowaniach: nac. wydz. MSZ p. B. Samborski, nac. wydz. M. S. Wewn. p. J. Sawicki, pierwszy sekretarz ambasady R.P. w Berlinie p. H. Kraczkiewicz oraz p. T. Pilch, radca handlowy przy ambasadzie R.P. w Berlinie.

Prochy naczelnika Powstania

spoczęły na cmentarzu wojskowym

Na cmentarzu Powstańców 1863 r. w Warszawie złożono w środę do grobu śmiertelne szczątki śp. gen. Edmunda Taczanowskiego, naczelnika sił zbrojnych województwa kaliskiego i mazowieckiego w Powstaniu Styczniowym.

O g. 12-ej odprawił ks. biskup Galińskiego nabożeństwo żałobne w kościele garnizonowym.

Trumnę wynieśli z kościoła przedstawiciele rodziny Taczanowskich i członkowie Tow. Przyjaciół Weteranów, składając ją na lawecie armatniej.

Przy biciu dzwonów i dźwiękach marsza żałobnego wyruszył długi orszak żałobny przez ul. Senatorską, pl. Teatralny, ul. Białą i Długą na cmentarz wojskowy na Powązkach.

Czoło orszaku otwierały poczty sztandarowe młodzieży szkolnej i związków zawodowych. Za nimi w dwu powozach jechali weterani 1863 r., następnie jechała bateria honorowa artylerii konnej, kompania piechoty ze sztandarem i orkiestra, żołnierz prowadził konia, przybranego krepą, oraz niesiono kilkadziesiąt wieńców.

Obok lawety, zaprzężonej w 4 karie konie, postępowała warta honorowa podoficerów artylerii oraz członkowie organizacji kombatanckich.

Za trumną szła rodzina Powstańca, przedstawiciele władz wojskowych na czele z gen. Przemyskim, zastępcą ministra spr. wojsk. gen. Kollataj-Szednickim, włoski attaché wojskowy płk. Roero i liczne delegacje.

Na cmentarzu Powstańców 1863 r. nad otwartą mogiłą stanęli z obnażonymi szablami podoficerowie.

Mogiłę bohatera pokryto płytą z napisem: „Naczelnikowi sił zbrojnych województwa kaliskiego i mazowieckiego — wolna Polska”.

Poniżej umieszczono długi spis biletów, w których uczestniczył gen. Taczanowski.

Na wieczny spoczynek

Już w tym miesiącu próbne wiercenia dla „melra”

W końcu listopada rozpoczną się w Warszawie wiercenia gruntu, wobec projektowanej budowy kolei podziemnej na trasie Żoliborz — Mokotów.

Wiercenia przeprowadzone będą w miejscach, gdzie nie badano jeszcze gruntu: na ul. Puławskiej, Marszałkowskiej, placu Bankowym, na Tomackim, przy Arsenale, w okolicach Dworca Gdańskiego i na Żoliborzu.

Sprawie budowy kolei podziemnej poświęcona była ostatnia konferencja w Biurze Studiów Kolei Podziemnej z udziałem profesorów rzeczoznawców.

Pierwsze dodatkowe wiercenia mają być przeprowadzone do głębokości 25-50 metrów.

Roboty potrwać całą zimę.

Jak powinno wyglądać wnętrze sklepu?

Aby zachęcić kupiectwo do unowocześnienia sklepów detalicznych, Warszawska Izba Przemysłowo-Handlowa podjęła inicjatywę zorganizowania pierwszej w Polsce wystawy wnętrza sklepowego.

Wystawa pokaże jak najszerzym sferom kupiectwa sprzety praktyczne i celowe, a zarazem estetyczne i mało kosztowne.

W urzędzeniu wystawy, która powinna odegrać poważną rolę w modernizacji naszych przestarzałych urządzeń sklepowych, bierze czynny udział zakład architektury Politechniki Warszawskiej.

Wystawa będzie otwarta na wiosnę.

Dar dla rodziny śp. kaprala Serafina

Rodzina śp. kaprala Serafina, który zginął pod Marcinkowcami na granicy litewskiej, otrzymała od kurpusu oficerskiego i podoficerskiego okręgu przemyskiego dar w kwocie 1.500 zł.

Wieńce na grobie

Niezanego Żołnierza

W Dzień Zaduszny przy grobie Niezanego Żołnierza. Pierwszy wieńiec od p. Prezydenta Rzplitej niesie gen. Schally. Przed drugim wieńcem, od rządu, idzie p. premier gen. Sławoj Składkowski.

Włochy nadal

za samostanowieniem Rusi Zakarpackiej

Włochy w dalszym ciągu popierają zasadę samostanowienia Rusi Zakarpackiej.

Świadczy o tym korespondencja z Wiednia p. Virginio Gayda na łamach „Giornale d'Italia”. Gayda stwierdza, że przede wszystkim należało ustalić nowe granice węgierskie i przyznać Węgrom strefę niewątpliwie węgierską. Po nadto chodzi o ustalenie losów Rusi Zakarpackiej, zaludnionej przede

ważnie przez Rusinów. Jest to zagadnienie nie etniczne, ale geopolityczne.

Nowa granica węgierska zostanie natychmiast zajęta przez Węgrów. Jeżeli chodzi o sprawę Rusi Zakarpackiej, podniesionej zgodnie przez polityków węgierskich i polskich, to realizm i sprawiedliwość nakazują dać głos przede wszystkim samym zainteresowanym ludom tych krajów.

Głosy triumfu, radości i — zawodu

na falach radiowych po arbitrażu

Ludność zainteresowanych terenów dowiedziała się o wyniku arbitrażu niemiecko-italijskiego w Wiedniu w środę po godzinie 9 wieczór za pośrednictwem radia.

W Pradze, Bratysławie i w Koszycach wieść o arbitrażu przyniosła radio o godz. 9 m. 10.

Radosne dla Węgrów wieści rozniósł fale eteru z Budapesztu o g. 9 m. 15.

Pierwsze doniesienie radiostacji czesko-słowackich było bardzo lakoniczne, uzupełniono je przytoczeniem pełnego tekstu orzeczenia wiedeńskiego

go dopiero o g. 11 wieczorem. Jednocześnie zabrał głos przez mikrofon premier rządu słowackiego dr Tisso, który wzruszonym głosem wzywał Słowaków do przyjęcia bolesnego ciosu ze spokojem i do oddania się pracy dla przyszłości, wskazując na to, iż traktat z Troon zostawił za granicami tylko 6 proc. ogółu ludności węgierskiej, gdy obecnie pod obecne panowanie przechodzi 20 proc. Słowaków.

— „Doszliśmy do władzy — mówił premier Słowaczyny, — gdy państwo czecho-słowackie było w zupełnym rozkładzie.

Nie z własnej winy z obiektu stał się podmiotem. Pracowaliśmy usilnie, aby uchronić kraj przed zupełną zagładą i uratowaliśmy to, co się dało.

Nie możemy jednak opuścić głów i rąk, lecz przeciwnie pracować dla lepszej przyszłości.

Przemówienie swe dr Tisso zakończył apelem do nauczycieli, lekarzy i inteligencji słowackiej, aby nie opuszczała oderwanych terytoriów i pozostała wśród odtraconych od Macieży braci.

Gałaz oderwana nie może uschnąć! Nie rozłączaj nas granice! — kończył swą mowę premier słowacki.

Po przemówieniu słowackim nastąpił komunikat rządu karpatorskiego również z krótkim apelem do zachowania spokoju.

Bezpośrednio po komunikatach radiostacje czeskie i słowackie powróciły do zwykłych swych programów. Zamilkła tylko radiostacja w Koszycach.

Natomiast radiostacja peszteńska od g. 9 wieczór do późna w noc rozbrzmiewała triumfem i radością.

Po przemówieniu premiera Imredygo nadano słuchowisko z placu Wolności i sprzed poselstwa polskiego.

Transmitowano wygłaszane tam przemówienia, zagłuszane raz po raz żywiołowymi okrzykami na cześć rządu, ziem przyłączonych do Węgier. Wplatały się w to wszystkie okrzyki na cześć Polski, wiaty dla Hitlera i Mussoliniego, hymny i marsze, pełne triumfu i radości.

Około północy rozległy się tony polskiego hymnu narodowego, transmitowanego sprzed poselstwa polskiego.

Zamilkły już produkcje radiostacji francuskich i angielskich, najdłużej czynne po północy, a radiostacja peszteńska długo jeszcze świadczyła, że ludność Węgier tej nocy oddawała się radości, nie kładąc się do późna w noc na spoczynek. Wiele, wiele lat czekano na tę historyczną chwilę!

Mąciwoda

We Francji nastąpiła zmiana na stanowisku ministra finansów. Dotyczyła sowy min. sprawiedliwości Reynaud zastąpił b. min. Marchandau, którego nastąpił plan finansowy mocno skomplikował sytuację polityczną.

Nie na darmo nazywano go we Francji Marchand d'eau trouble (handlarz mętnej wody).

Pociecha

Młoda aktoreczka M... stymie z roztrajającej naiwności.

Ostatnio złożyła wizytę swej koleżance, która zapadła na grype połączone z groźnymi komplikacjami.

— Wiesz — mówi słabym głosem koleżanka — jestem pierwszy raz w życiu chora!

— No — odpowiada panna M... — miejmy nadzieję, że ostatni!...

Co kraj — to obyczaj

Nadana przez radiostację amerykańską

skle audycja oparta na tle powieści Wellsa pt. „Wojna światów” wywołała nieopisaną panikę w Ameryce.

Są jednak kraje gdzie wydaje się to zupełnie nieprawdopodobne. Tam przy audycjach można spać spokojnie...

Lekcja anatomii

Rembrandt zaktualizowany. Według paryskiego tygodnika „Marianne”. Od lewej: Mussolini, Hitler, Chamberlain, Roosevelt. W drugim rzędzie: Leopold III Król Belgów i Litwinów. Nad nim gen. Srovy. W kapeluszu Profesor

Klejnót przyrody - raj turystyczny

Jaworzyna wraca do Polski

Uzyskujemy:

16 dolin

48 szczytów

2 wsie

rezerwat

Trzy lata trwał spór między Polską a Czechami o Tatrę, o terytorium Jaworzyny. Było to jedno tylko luźne ogniwo sporu, jakie toczyły się w tysiącletniej historii Polski a sąsiedziem południowym o granice państwa na linii obszarów górskich.

Tym razem walka toczyła się przede wszystkim o wartości idealne. O pomnożenie krajobrazowo piękna ziem polskich o wspaniały klejnót przyrody, oraz o wybitnie wysoko - górskie obszary, niezbędne dla rozrostu i pogłębienia naszej turystyki.

Materiałna wartość terenów jaworzynskich jest niewspółmiernie niska wobec wartości ziem spiskich, które mimo wielkości polskiej ludności pozostają jednak przy Słowacji. Jaworzyna — to dwie ubogie wioski, a zresztą — wielka przestrzeń górskich pustkowi, przepastnych lasów, so czystych hał i dzikich turni tatrzańskich.

Jaworzyna wraca do Polski. Unaturalizacja się linia graniczna w tej części Tatr, przez przesunięcie jej na walny grzbiet i włączenie przez to oderwanych, a gospodarczo najcięższej z polskim Podtatrzem związanych odgałęzi doliny Białki.

Rzeka Białka zasila swój górny nurt wodami spływającymi z systemu dolin, które wdzierała się na kształt wachlarza w główny zrab Tatr Wysokich, tworząc zwarta, zamknięta w sobie całość geograficzna.

Zasadniczo idzie o dwie doliny: Białej Wody i Jaworowa. Liczą one jednak z rozgałęzieniami ramion bocznych, Polska odzyskuje

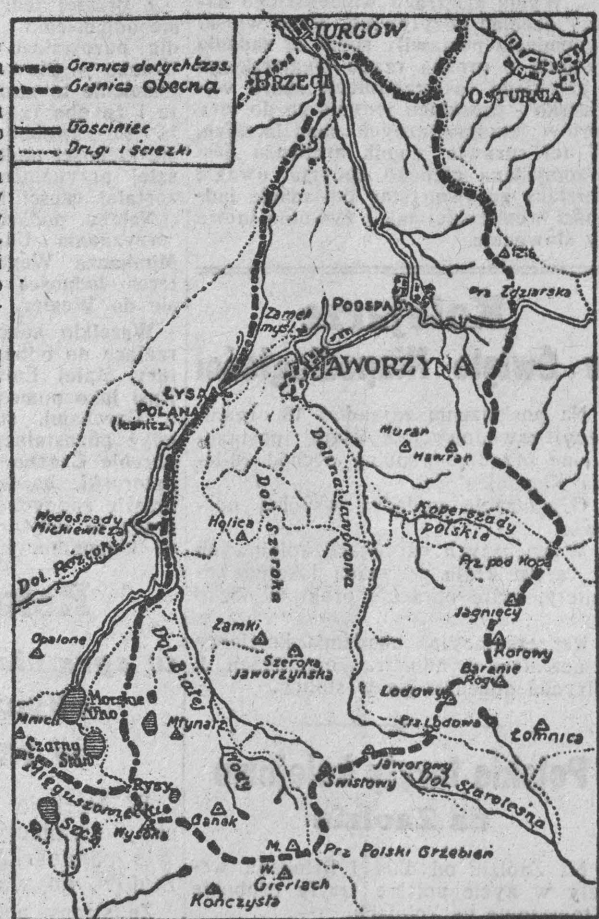
16 dolin

Oto ich nazwy: Z systemu doliny Białej Wody: dolina Żabich Stawów Białczańskich, Czeska, Kacza, Litworowa, Świsłowa, Rowienki, Spis Michałowa.

Z systemu doliny Jaworowej: dolina Zadnia, Sucha, Śnieżna, Czarna i Kolowa. Ponadto — dolina Koperszadów Polskich.

48 szczytów

tatrzańskich, które ogarnia nowa granica, najwybitniejsze są: Wysoka, Ganek, Żelazne Wrota, Zadni Gierlach, Świsłowa, Jaworowe Turnie, Lodowy, Baranie Rogi, Ko-

sko - przyrodniczy, później, gdy przeszły na własność państwa, władze czeskie nie udzieliły klubowi czesko - słowackich turystów zezwolenia na budowę schronisk.

Nie tylko zakątki górskie, nie tylko teren włochoz i wspinaczek taternickich wchodził tu w grę. Na całym terenie w głąb dolin rozciągała się olbrzymie lasy

rezerwat państwowy

— rojące się od zwierzyny. Tyśiące sarn, jeleni i kozic... Wreszcie leży tu wieś Jaworzyna i opodal osada Podspady.

Jaworzyna

jest to jedyna większa osada ludzka w samych Tatrach; z położenia swego przypomina wioski zatraczone wśród Alp.

Na dniach rozkosznej dolinki u wylotu Jaworowej Doliny, pod ścianami Murania rozsiadła, posia-

da Jaworzyna znakomite warunki, aby stać się w przyszłości najpiękniejszym uzdrowiskiem i stacją turystyczną w Polsce.

Zapoznana przez Czechów i Słowaków, bytująca dziś w niedzy — ma przed sobą przyszłość taka sama, a może nawet lepsza, niż Zakopane.

Wszystko to, cały ten klejnót krajobrazowy, cały ten raj turystyczny i sportowy — wraca wreszcie do Polski.

Czekaliśmy na to długie, długie lata.

Express Sportowy

Łyżwiarские mistrzostwa Europy na sztucznej lodzie w Zakopanem

W dniach 5-8 lutego 1939 r. odbędą się na stadionie lodowym w Zakopanem mistrzostwa Europy w jeździe figurowej parami. Zawody te poprzedzone będą mistrzostwami Zakopanego (4-6 stycz-

nia 1939 r.) w jeździe figurowej w konkurencji międzynarodowej.

Zakopane nie posiada wprawdzie sztucznego lodowiska, jednak wysokie położenie i górski klimat zapewniają trwały lód naturalny w okresie stycznia i lutego. Ponadto rezerwa w postaci 8 ton sztucznego lodu krynicznego, wystarczająca na kilkakrotnie dłuższe zamrożenie całego lodowiska, jest zapewniona.

Na stadionie lodowym w Zakopanem wybudowane będą nowe trybuny, które będą mogły pomieścić 5.000 ludzi.

Mecz Warszawa — Rzym odwołany

Zapaśnicza reprezentacja Włoch rozegra tylko dwa spotkania w Polsce, a mianowicie w dn. 5 bm. w Poznaniu Włochy — Polska, w dn. 6 bm. w Łodzi — reprezentacja Włoch wystąpi jako drużyna Rzymu przeciwko Łodzi.

Sobotnie mecze bokserskie

W nadchodzącą sobotę rozegrane zostaną dwa mecze bokserskie o mistrzostwo klasy B okręgu warszawskiego. Na sali Fortu Bema o godz. 19 walczyć będzie Fort Bema z Czechowicami II, zaś na sali Gwiazdy (Leszno 71) o godz. 20 odbędzie się spotkanie Gwiazdy z Syreną.

Mecz Makabi II — Warszawianka nie odbędzie się, gdyż Makabi odstąpił Warszawiance 2 pkt walkoverem, rezygnując z rozegrania meczu.

Sport w paru wierszach

BIEG MYŚLIWSKI SW. HUBERTA organizator: przez warszawskie dywizje kawalerii, odbędzie się dzisiaj o godz. 10.30 rano.

MECZ PLYWACKI z WŁOCHAMI odbędzie się dzisiaj o godz. 10.30 rano, w Zakopanem.

OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ KOSZYKÓWKI rozegrany zostanie w dniach 12 i 13 bm. w Poznaniu. W turnieju wezmą udział najlepsze nasze 4 zespoły, a mianowicie: AZS Warszawa, Polonia, AZS Poznań, Cracovia, KPW Pomorzanie oraz KPW Poznań.

Czytajcie PRZEGLĄD SPORTOWY

Radio

WARSZAWSKIE

PIĄTEK

6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Muzyka. 12.03 Audycja poludniowa. 15.00 „Na szeregim świecie” — audycja dla młodzieży. 15.20 Po radnik sportowy. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Rozmowa z chorymi. 16.35 Recital skrzypcowy I. Stefana. 17.05 „Gdzie są nasi samorządowcy” — pogadanka. 17.15 „Litwa współczesna”. 17.30 Recital śpiewaczy St. Witasa. 17.45 Skrzynka techniczna. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 „S. Ebrne Lichterze” — premiera słuchowiska I. Szanińskiego z udz. St. Jaracza. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.35 Dziennik i wiadomości sportowe. 21.00 Chór P. R. 21.15 Koncert symfoniczny w wyk. Ork. Filaronii Warsz. 22.20 Czy ludzkość ulega degeneracji — odczyt. 22.40 Muzyka. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Wiadomości dziennika. 23.05 Wiadomości z Polski.

ZAGRANICZNE

PIĄTEK

12.00 Hamburg — koncert rozrywkowy. 12.00 Kojala — koncert rozrywkowy. 13.30 Deutscher Sender — koncert muzyki. 14.00 Berlin — muzyka rozrywkowa. 15.00 Frankfurt — koncert solistów. 15.25 Ryga — koncert popularny. 16.00 Monachium — koncert popularny. 17.05 Sztokholm — koncert popularny. 17.15 Sztokholm — koncert orkiestrowy. 18.05 Budapeszt — muzyka cyrku. 18.30 Ryga — piosenki lotewskie. 19.00 Fiondia — muzyka rozrywkowa. 19.00 Sztutgart — koncert popularny. 20.10 Berlin — ork. B. v. Oeser. 20.10 Lipsk — muzyka z Ork. B. v. Oeser. 20.10 Lipsk — koncert symfoniczny. 21.15 Kopenhaga — muzyka organowa. 22.00 Fiondia — marsz i pieśni. 22.40 Budapeszt — muzyka gongańska. 23.00 Lipsk — muzyka rozrywkowa. 23.45 Tuliza — pieśni regionalne.

S O B O T A

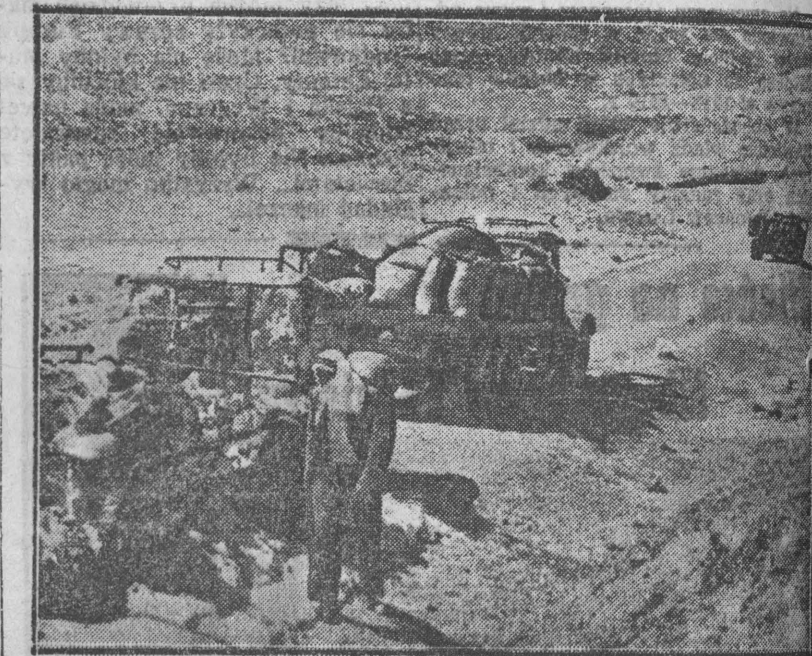
12.00 Monachium — koncert rozrywkowy. 12.05 Budapeszt — koncert solistów. 13.30 Sztokholm — muzyka rozrywkowa. 14.00 Sztokholm — melodia ludowa. 14.10 Wiedeń — muzyka lekka. 15.00 Ryga — „Aida” op. Verdi. 16.00 Kijów — koncert rozrywkowy. 16.00 Deutscher Sender — muzyka poludniowa. 17.05 Sztokholm — muzyka lekka. 18.00 Berlin — muzyka ork. B. v. Oeser. 18.20 Wiedeń — solista. 19.00 Tbilis — koncert muzyki rozrywkowej. 21.00 Kojala — koncert orkiestrowy. 21.15 Frankfurt — operka. 22.00 Ryga — muzyka taneczna. 22.05 Budapeszt — koncert symfoniczny. 23.00 Wiedeń — koncert rozrywkowy. 23.30 Sztokholm — muzyka z Londynu.

Dziś: 16.30 Recital skrzypcowy. 17.20 Recital śpiewaczy St. Witasa. 18.30 „S. Ebrne Lichterze” — słuchow. 21.15 Koncert symfoniczny. 22.30 Czy ludzkość ulega degeneracji.

S O B O T A

6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Muzyka. 12.03 Audycja poludniowa. 15.00 „Tomcio pa u w kralnie wiatrakow” — słuchowisko. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.15

Niespokojna Palestyna

Samochód ciężarowy zniszczony przez powstańców arabskich w pobliżu Jerozolimy.

Odpowiedzi Czytelnikom

P. A. Pospieszyski w Poznaniu. 1) Emerytura wdowa po urzędniku państwowym nie może być skapitałowana, natomiast tylko renta wdowa po inwalidzie. 2) Miesięcznik „Turysta w Polsce” jest wspólnym organem Tow. Tatrzańskiego, Zw. Narwiańskiego i Zw. Kajakowego (dla członków — bezpłatny). Adres wydawniczy: Kraków, ul. Piłsudskiego 19. 3) Trzeci Pański listu zakumikowaliśmy częściowo Lidze Popierania Turystyki. 4) Na reszcie pytań odpowiemy po zasięgnięciu ścisłych informacji, co potrwa dłuższy czas.

Starego Miasta, kamienica Baryczków. Z. S. w Ostrowcu Świętokrzyskim. Wiadomość o amnestii na 20-letnie Niepodległości nie znajduje potwierdzenia. Powieści „Znachor” „Profesor Wilczur” wyszły już w wydaniu książkowym nakładem „Różni”.

P. J. Lewicki w Wilnie. W sprawie sprzedaży kolekcji bonów i znaków pamiętnych rosyjskich z lat 1918 — 21 najlepiej zwrócić się do Warszawskiego Tow. Numizmatycznego, Rynek

„Stary Czytelnik na Wołyniu”. Jako uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, odznaczony Krzyżem Waleczności, może Pan być przyjęty do Zw. b. ochotników Armii Polskiej (tym samym będzie Pan członkiem Federacji Kombatantów). Powinien Pan zatem zgłosić się do najbliższego oddziału Związku w Horochowie, Kowalewku, Radziwiłowiu, Równem, Włodzimierzu lub Zdobnowie.

KAMIL NORDEN

Szczyście przychodzi, kiedy chce...

POWIEŚĆ

Jaskułowski spotyka się z Martą. Chce toz mówić się z nią. — Czy o sprawie rozwodowej? — zapytuje Marta.

— O tej i jeszcze o innych... Proszę... pozwól do auta... pojedziemy do mnie i porozmawiamy swobodnie...

Zwywo zaprotestowała potrząśnięciem głowy i słowami: — Nie teraz... Teraz nie mam czasu...

— Przecież praca na dzisiaj już skończona... — Ale ja mam wieczór zajęty... — I czymże to? A może z panem Chorzeńcem?.. Rysy delikatnej twarzy Marty twardnieją, zastygają...

— Z tego nikomu nie jestem obowiązana zdawać rachunku... — Nikomu? Nawet mężowi?!

Bezczelność przekraczająca pewną miarę albo doprowadza do szału wściekłości lub też rozśmiesza. Marcie ten okrzyk Jaskułowskiego wydaje się zdecydowanie humorystyczny.

— Pan jest wesóły i usposobiony do żartów... Jakiemu mężowi? Od lat dziewiętnastu nie mam męża...

— Pomimo pewnego nieporozumienia, małżeństwo pozostaje małżeństwem... Nie jesteśmy rozwiedzeni ani nawet separowani... Parsknęła krótkim, ironicznym śmiechem.

— Dzisiaj... zaraz!... — Nie!...

Czy taki ruch, jakby chciała odejść. Ta nowa Marta wykazująca własną wolę, umiędając przemawiać stanowczym tonem — zaczyna interesować Jaskułowskiego. To jakby nieznaną kobietą, zupełnie odmienną od tej, którą porzucił przed laty.

— Terenia o to bardzo prosi... Nie omylił się, przypuszczając, że ten argument najlepiej trafi do przekonania matki Tereni.

— Tak... Właśnie jej przyszłość... szczęście tego dziecka mają być głównym tematem naszej rozmowy. Zawahata się. Ryszard już tam czeka na pewno w tej ich ulubionej mleczarni... Po zjedzeniu kolacji mieli pójść do kina...

„Jeżeli nie przyjdzie nie uprzedziwszy go — to, czy ze sobą walkę wewnętrzną — to co sobie pomyśli... Nie zasłużył przecież na to żeby go zmartwić, zranić, obrazić...”

A jednak nawykła do tego, że życie jej podporządkowane jest nie tylko dobru rzetelnemu córki, lecz i kapryśności Tereni — nie umi odmówić, kiedy słyszy, że Terenia prosi...

Może zresztą ta rozmowa nie potrwa zbyt długo... może Ryszard poczeka... może zobaczy go dzisiaj jeszcze i przeprzei za to spóźnienie.

— Więc dobrze. Ale gdzie będziecie rozmawiali? — Naturalnie — w domu... — W czym domu? — W moim... I zarazem w domu naszej córki.

„On mnie szantażuje córką!”, przewija się Marcie myśl przez mózg.

— Zatem — auto czeka... Jedźmy... — Ale nie do pańskiego domu... Ja progu tego domu nie przestąpię!...

— Marto!... Marto!... po cóż ta egzaltacja? po co ten patetyczny ton?... Zaraz, progu nie przestąpię!... Przecież tam mieszka Terenia. A gdyby tak zachorowała?

świadomie ma to przekonanie, że ulec i pod tym względem woli Jaskułowskiego — znaczyło by niegodnie zdradzić Ryszarda.

— Na szczęście Terenia jest zdrowa... I ten argument, dzięki Bogu — nieaktualny. Najlepiej będzie jeżeli wstąpiemy na chwilę do jakiejś cukierni.

Niezupełnie odpowiada to planom Andrzeja Jaskułowskiego, ale nie chce przeciągać struny. Ta Marta której nie znał, potrafi być energiczna.

— Niech i tak będzie... Zgadzam się. Z niechęcią, z niesmakiem wsiada Marta do auta. Jaskułowski proponuje jej miejsce obok siebie:

— Na przodzie wygodniej... — Wolę siedzieć z tyłu... — pada sucha odpowiedź.

Wóz ruszył. — Prawda — jak świetnie niesie? — mówi Andrzej — Znakomite resory... — Nie znam się na tym... Tak rzadko mam sposobność jechać samochodem...

Auto mknie przez jezdnię — w tłoku, zamiennym dla ruchu wieczornego o tej godzinie, kiedy ludzie zwolnieni z pracy dziennej dążą do kin, teatrów, restauracji, dansingów... Neony bluzgają snopami czerwonych, zielonych, niebieskich światła...

Jaskułowski skręcił w boczna, trochę spokojniejszą ulicę i zahamował. Opuścił swoje miejsce przy kierownicy, wyskoczył, otworzył drzwi i podaje Marcie rękę, aby jej pomóc przy wysiadaniu.

Kobieta cofa się instynktownie. Teraz dopiero zauważyła dokoń przedjechał. Wszakże Andrzej zatrzymał samochód przy tej samej mleczarni, w której umówiła się z Ryszardem.

Cóż za złośliwy figiel przypadku... A Ryszard najprawdopodobniej czeka tam jeszcze...

— Nie... nie tutaj... — Zdziwił się. — Dlaczego — nie tutaj? — Nie podoba mi się ten lokal... — Skrótny wprawdzie, lecz nie gorszy od innych w tym rodzaju. Nie będziemy przecież szukać luksusowych restauracji czy jakiejś eleganckiej kawiarni z muzyką... — Skądże znowu... Może być najniższa cukiernia, byle nie ta mleczarnia...

Jaskułowski jest zanadto bystry i przebiegły, aby nie domyślił się o co chodzi... A jeżeli to tak doskonale!... Moment do zemsty — kapitałny.

— Ano dobrze. Pojedziemy gdziekolwiek indziej. Tylko wstąpię tu na chwilę.

I wszedł do lokalu, zanim Marta zdążyła przeczekać temu zaoponować.

Na kanapie pod ścianą siedzi z gazetą w ręku Ryszard Chorzeńiec, Jaskułowski idzie wprost ku niemu.

— Pan tu czeka na moją żonę? No to się pan nie doczekał... Ani dzisiaj... ani jutro!... ani nigdy! Zegnam pana, panie Chorzeńcie. Spiesz mi się. Nie mogę pozwolić, żeby mi tam Marta przebiegła się w aurele.

Chorzeńcie zrywa się. Ale Jaskułowski już zniknął za drzwiami — z taką szybkością, jak gdyby był zjawą...

Zakreślił kierownicą i pojechali dalej. — Czy tam dużo ludzi? — zapytuje trwożliwie Marta.

— A są tam jacyś... Sami nieznanymi... — odpowiedział tak naturalnie, że nie posądziła go o kłamstwo.

Odetchnęła z ulgą, chociaż jednocześnie trapiła się myślą, że jeżeli Chorzeńca nie ma, to obraził się wyszedł...

— A może także go coś zatrzymało?... pocieszył się. — A może go Jaskułowski nie zauważył?... zatelefonuje jutro rano do magazynu — jak zwykła.

I serce uderza jej mocno na wspomnienie tych codziennych, najdroższych telefonów, o których pani Zaneta oznajmia jej cicho: — Znowu telefon do pani... Ten sam głos męski co zawsze... Ale te złośliwości szefowej nie boją. Od chwili kiedy Marta uwierzyła, że Ryszard ją kocha — straciła możliwość cierpienia... Choćby ją spotkał niebezpieczniejszy, gorszy — zdobyła zapas siły — chyba niezniszczalnych... Najprzykrzejsze uwagi klientek i najbardziej uszczypliwe docinki pani Zanety przyjmując z takim błogim uśmiechem, z takim wyrazem rozradowania w oczach, jakby ją obsypywano najwyszukaniejszymi komplementami. D. c. n.

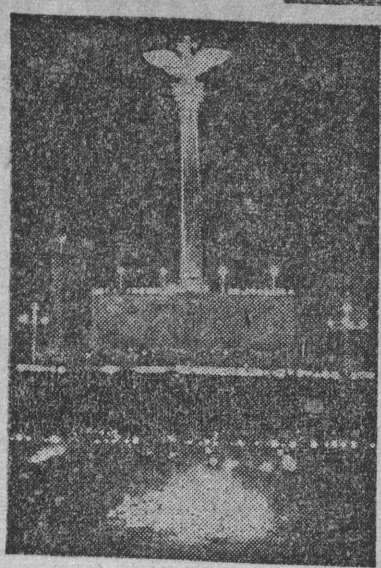

Na grobach

Żołnierz

Prezes L. O. P. P., gen. Berbecki, u grobu Żwirki i Wigury.

Humnacja pomnika Legionistów na Powązkach w Warszawie.

Światła na grobach Legionistów

Udekorowane groby poległych

Głos z za grobu w radio

Na pokładzie statku „Prezydent Harding” zmarł w drodze do Ameryki słynny angielski aktor rewiowy Fred Duprez. W kilka godzin po jego śmierci radio angielskie nadawało nagrany na jego koncert. Ten głos z za grobu wywarł na słuchaczach wielkie wrażenie.

Walka 2 myśliwych z panterą

Podczas polowania w okolicy Mozambiku (w Afryce Wschodniej) dwaj Portugalczycy, urzędnik administracyjny i strażnik celny, zostali zaatakowani przez panterę. Pomimo, iż napadnięci bronili się rozpaczliwie, pantera poraniła obu bardzo ciężko. Strażnik wyzionął ducha w czasie przenoszenia go do szpitala, stan drugiego myśliwego jest beznadziejny.

Ożenił się z „pierwszą lepszą”... Taki był Ramon Franco

Tragiczna śmierć słynnego lotnika Ramona Franco okryła żałobą lotnictwo całego świata. Należał on bowiem do najlepszych i najbardziej ryzykantów zdobywców powietrza.

O Ramonie Franco kursuje w Hiszpanii wiele niezwykłych opowieści. Pewnego dnia, gdy siedział w jednej z kawiarni w Madrycie w towarzystwie przyjaciół, jeden z nich zapytał: — Czemu się nie żenisz, Ramonie? — Zapewne lęka się małżeństwa — zauważył drugi.

— Nie lekam się niczego w życiu — zawołał porywczo lotnik — a na dowód, że mówię prawdę, oświadczam, że ożeniłem się z pierwszą dziewczyną, która przestąpi próg tej kawiarni. I stało się tak, jak w znanej komedii Fredy „Pierwsza lepsza”. Do kawiarni weszła młoda osóбка w towarzystwie oca. W dwa miesiące później Ramon Franco był już jej mężem. A co najciekawsze, małżeństwo to było ogromnie szczęśliwe.

Czytajcie KINO

Rozmowa decydująca pomiędzy mecenasem Łukomskim a Różą Czerską dobiega końca.

— Zawsze będę twoim przyjacielem! — woła adwokat.

— Jesteś już przyjacielem — zawołała nieomal z rozpaczą. — Straciłam przyjaciela!

Pod wrażeniem tego szczerego wybuchu Łukomski zmieszany się, zawstydzony i usławił sobie jak bardzo był dla niej przykry i niesprawiedliwy.

— Ależ Różo, Różyczko dlaczego jesteś tak bardzo na mnie rozżalona, dlaczego nie ufasz mi i o wszystko podejrzewasz?

Jego patos sztuczny wzmagał się coraz bardziej. Nie szczędził obietnic ani przysiąg. Zapewniał, że nigdy nie była mu droższa. Wreszcie wyparłszy ze wszystkiego, porwał ją w ramiona i pokrywał pocałunkami żalną i zmiętą twarz. Pieścił z rosnącą namietnością, ale nie zdołał jej wyrwać z melancholijnej rezygnacji.

Od tego wieczoru rozpoczęła się pomiędzy nimi gra przekłeta, którą tworzy zawsze mężczyzna nie mający odwagi, by wyznać bez ogródek swoje prawdziwe zamiary. Zatrzymywał ją przy nadziei i zwatpieniu. Czula jak się powoli w nicłość obraca władza jej miłości.

Wymykał się podstępnie i trwożliwie, ale wytrwale. Nieraz sam nawet nie zdawał sobie sprawy jak bardzo jest zaklamany. Zatrzymywał ją przy sobie mdłymi słówkami, a zaraz potem odpychał niewzruszoną obojętnością. Wiedziała, że nie mógł jej odmówić podziwu pełnego szacunku, ale ten szacunek jakże był kruchą podstawą ich zespolenia.

Podniecona wyobraźnia mężczyzny, ten straszny cel najniebezpieczniejszy, wiedła go z nieprzemyślanej na manowce.

Tym razem w Wiedniu Kongres nie tańczy...

o „monachijskim kwartecie” — „duet wiedeński” Ciano-Ribbentrop.

Ostatnim wielkim zjazdem dyplomatycznym w stolicy nadnauńskiej był słynny „tańczący kongres” wiedeński z r. 1815. Trwał blisko rok. Targowano się, intrygowano, tańczono do upadłego. W przerwach Meiternich wykreślał nowe granice.

Przy dźwiękach upojnego walca, w ramionach jasnowłosych wiedeńskich — posłowie Prus, Anglii, Rosji i Francji zapominali o polityce.

Wiele wody upłynęło w Dunaju od tych dni. Zamiast Habsburga rezyduje w Burgu Gauleiter Buerckel.

Wszystko tym razem idzie składnie, gładko, szybko. Wszystko już zostało umówione, ułożone, przygotowane.

Dyplomaci niemieccy i włoscy nie stracili drogiego czasu na konferencje. Zainteresowani zjechali się dla wysłuchania wyroku ferowanego przez hrabiego Ciano i ministra von Ribbentropa.

Kongres szybko rozjedzie się do domów. Zgasną światła w Schoenbrunnie. Dziś politycy nie mają czasu na wiedeńskie walce.

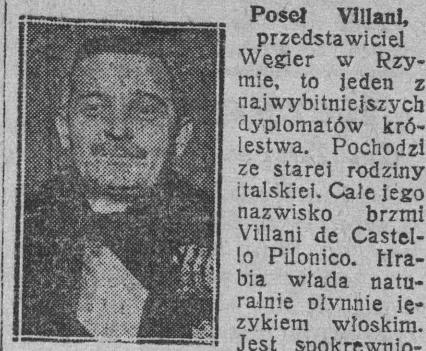
Do reprezentacji dyplomatycznej Węgier wchodzi sędziwy minister spraw zagranicznych Kanya, energiczny hrabia Teleki, minister ówsiaty i wódz harcerzy madziarskich. — doświadczeni politycy postawili Villani i Weitsteina.

Hr. Teleki w 45-letni elegantski, zdolny, rozumny hr. Teleki von Szek jest cieniem i pierwszym doradcą min. Kany.

Cieszy się wielkim zaufaniem regenta oraz premiera. Hrabia uchodzi za rzeczownika kół od miast domagających się zmiany taktyki. — zdecydowanej polityki stosunku do

Pragi. Dlatego też hrabia towarzyszy we wszystkich podróżach min. Kany, uchodzącemu w Budapeszcie za zbyt „miękkiego”.

Villani, poseł w Rzymie, to jeden z najwybitniejszych dyplomatów królestwa. Pochodzi ze starej rodziny włoskiej. Cale jego nazwisko brzmi Villani de Castello Pilonico. Hrabia władza naturalnie pównnie językiem włoskim. Jest spokrewniony z najstarszymi rodami arystokracji rzymskiej — m.in. z hrabiami Ciano de Cortellaza.

„Szara ominencja” delegacji czeskosłowackiej jest generalny sekretarz pałacu Czernina, 43-letni Iwan Krno, niezwykle sprytny i obrotny dyplomata.

Jego manewry spowodowały zerwanie konferencji w Komarnie. — on kierował delegacją słowacką — redagował wszystkie noty, propozycje i kontrpropozycje.

Woerman, Podsekretarz stanu na Wilhelmstrasse dr. Ernest Woerman, zaufany współpracownik min. Ribbentropa uchodzi za skład delegacji niemieckiej. Herr Doktor liczy 50 lat, wygląda jednak znacznie młodziej. Uprawia sporty, gra w tenisa i golfa. Karierę swą rozpoczął jako adwokat. Należał do delegacji niemieckiej podczas konferencji pokojowej w Paryżu.

Do Wiednia przybył również 56-letni

Jeszcze 3000 zł miesięcznie płać warszawianie za „grzechy” na jezdni

Jeszcze nie wszyscy mieszkańcy Warszawy przyswoili sobie dostatecznie zasady prawidłowego chodzenia po wielkomięskiej ulicy.

Około 3.000 osób miesięcznie płaci obecnie grzywny, nakładane doraznie przez policjantów za przebieganie przez jezdnie w miejscach niedozwolonych, chodzenia na ukos itp.

Również rowerzyści wciąż jeszcze nie szanują przepisów, trzymając się uporczywie środka jezdni i tamując drogę samochodom.

Niebawem ma być zastrzyżony nadzór nad ruchem pieszym, zwłaszcza w punktach funkcjonowania sygnalów świetlnych.

Za wejście na jezdnie w chwili, gdy będzie się paliło czerwone światło, za mykające ruch, grozi kara pieniężna.

W każdym razie, jak wynika ze statystyki, „przestępstw jezdni” jest już w Warszawie mniej. Długotrwała propaganda i częste patrolowanie skrzyżowań przez policję zrobiły swoje.

...w tym miejscu nie wolno przechodzić przez jezdnie. Zapłać Pan! złoty za karę...

Przeniesienie serca królowej Marii

W rumuńskim mieście portowym Balczyk, nad Morzem Czarnym, złożono do urny i umieszczono w kaptocy serce królowej Marii.

Warszawskie migawki sądowe Proszę księcia! I o to można się obrazić

Zmęczony się bardzo oglądaniem wspaniałej wystawy „Warszawa wczoraj, dziś i jutro” pan Wienczysław Miętki, z zawodu artystyk pokojowy, wstał dla podtrwania nadwyrężonych sił do jednego z barów położonych w sąsiedztwie Muzeum.

Gdy po dwóch godzinach opuścił gościnny lokal i rzucił okiem na Warszawę dzisiejszą, powziął zamiar zbliżenia stolicy do jej jutrzejszej wizji, widzianej na wystawie.

Na poczekaniu opracował projekt przebudowy miasta, przy czym zaczął postanowił od nowego ustalenia pomników, według własnego planu.

Plan to był, trzeba przyznać, logiczny i praktyczny.

Według niego, Mickiewicz stanął by powinien na ulicy Świętokrzyskiej, ze względu na powinowactwo branżowe z istniejącymi tam niezliczonymi księgarniami.

Szopena umieścić należało w przedplonku Filharmonii, z tychże powodów.

Dla pomnika księcia Józefa miał p. Wienczysław upatrzone miejsce na placu Zamkowym, skąd chciał absolutnie usunąć kolumnę króla Zygmunta.

Graty tu rolę względy osobiste. Bowiem, pan Miętki jest lokatorem drugiego piętra kamienicy położonej na rogu ulicy Piłnej i wyniósł pomnik zasłania mu widok na procesje i obchody narodowe.

Książę Józef jest równie efektowny, a znacznie niższy.

Król Zygmunt przytem zyskałby na tej zmianie, przeniesiony bowiem w jakieś zaciszne miejsce na przykład do Łazienek, przestałby być obiektem ustawicznych transakcji handlowych między warszawskimi kombinatorami, a kmiotkami wjeżdżającymi do stolicy przez most Kierbedzia.

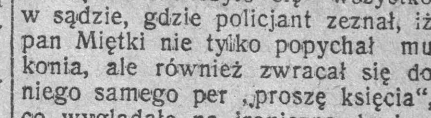
Wziąwszy to wszystko pod uwagę pan Miętki udał się w stronę placu Marszałka.

Staną pod pomnikiem, podparł się mocno i rumak księcia drgnął. Już p. Wienczysław począł go przesuwając w stronę Placu Zamkowego, kiedy jeździec schwył malarza za kołnierz i odprowadził do komisariatu.

Cała rzecz w tym, że p. Miętki uległ optycznemu złudzeniu, pomylił kierunki i zamiast na plac udał się pod Prezydium Rady Ministrów i chciał wziąć na swe barki wartującego tam konnego policjanta razem z wierzchowcem. Rzecz oczywiście, że skończyło się wszystko w sądzie, gdzie policjant zeznał, iż pan Miętki nie tylko popychał mu koma, ale również zwracał się do niego samego per „proszę księcia”, co wyglądało na ironiczne drwiny.

Po wysłuchaniu wyjaśnień oskarżonego posterunkowy przestał żywić doń wszelką urazę. Mimo to zapadł wyrok, skazujący reformatora stołecznej urbanistyki na 50 złotych grzywny.

Pan Wienczysław zapłacił i przyrzekł nie przeprowadzać osobiście żadnych już zmian w wyglądzie naszego coraz piękniejszego miasta.

Zawlezione kurczęta

W nieznane

Stanisław Dzikowski

Powieść

Często próbując wszystko w żart obrócić, drażnił ją boleśnie.

Poczęła tać przed nim swoje prawdziwe odczucia, jakby w ten sposób usiłowała wydobyc od niego prawdę okrutną, prawdę, która już dawno przestała być dla niej tajemnicą. Trwała jednak w przekonaniu nieugiętym, że musi usłyszeć wszystko, a dopiero potem zdobędzie się na ostateczne postanowienie.

— Gdybyś zechciała — zaproponował pewnego razu z niepewnym uśmiechem — patrzeć na wszystko przez palce...

— Na co mam patrzeć przez palce? — spytała, usiłując pohamować drżenie rozpacz.

— Chociażby na Ankę...

— Chcesz, żebym ją tolerowała i nie zrywała z tobą?

Łukomski ożywił się i począł wywodzić z wielkim zapalem:

— Bo cóż ci właściwie szkodzi, że sobie trochę poswawolę z tą dziewczyną? Życie jest właściwie tak nudne! Czy warto być pryncypialnym. Przypominaj sobie słiczne oczęta na jakis czas. Przecież zdajesz sobie chyba sprawę, że na dłuższą metę żadna nie wytrzyma z tobą konkurencji. Prędzej czy później musisz zwyciężyć.

Róża doznała wrażenia, że Łukomski wciąga ją w jakąś niebezpieczną i przerażającą matnię. Nie czas było jednak się oburzać.

— Nie jestem znowu — odparła wymijająco — tak zarozumiała ani tak pewna siebie.

— A poza tym dlaczego pograżałaś się w jakiejś dziwnej rezygnacji, dlaczego jesteś tak mało wymagająca?

Róża uśmiechnęła się smutnie. — Dziwny jesteś człowiek, niewiedzący, dlaczego jesteś tak mało wymagająca?

Tym razem Łukomski wcale się nie stropił.

— Pod pewnymi względami żądasz trochę za wiele, a w innym wypadku schodzisz rozmyślnie na ostatni plan.

— Więc o co ci właściwie chodzi? — zapytała głosem ostrym i nieprzejednanym. — Domagasz się jakiejś równowagi?

— Ależ — począł ją kusić — dlaczego nie korzystasz z tego, co jest marzeniem wszystkich kobiet? Dlaczego zapominasz o tym, że ja mam pieniądze i że te pieniądze są do twojej dyspozycji? Przecież byłbym bardzo zadowolony, gdybyś zaczęła więcej dbać o siebie, ubierać się w pierwszorzędnych magazynach, bawić się, podróżować, jednym słowem używać wszystkiego. Czy zdaje ci się, że twoja piękność pozbawiona wszelkiej oprawy wystarczy? Nie jestem snobem, ale jestem mężczyzną. Chciałbym, żeby kobieta, którą kocham, choć trochę błyszczała, żeby mi zazdrościono...

— Więc dlaczego twierdzisz, — zawołała z pasją — że nie jesteś snobem. Tylko snob może mówić tak, jak ty.

Łukomski spojrzął na nią z wyrzutem i próbował jeszcze ulagodzić ją słodkim głosem:

— Różyczko jesteś niesprawiedliwa. Niepohamowany gniew wzrastał w niej coraz silniej i rzywał wędzidła.

— Kochany panie mecenasie — poczęła mówić zdecydowana na wszystko — porozumiejmy się narzeczcie! Umysłiliście sobie pewną zabawę, zabawę według ciebie niewinna. Wiemy oboje, że wchodzi w grę kobieta. W tego rodzaju sytuacjach najprostsze jest wyjście, jeżeli dla nowej atrakcji, rozchodźcie się z tą, która przestała już bawić. Ale ty rozumiesz inaczej. Ty jesteś przewidujący. Ty chciałbyś na wszelki wypadek zachować tę pierwszą w rezerwie.

— Cóż widzisz w tym złego? — przerwał niecierpliwie, z rozbrajającą szczerością.

— Układasz sobie wszystko według własnego widzi mi się, tak, jak ci jest najwygodniej.

— Jestem pewny, — zawołał z uniesieniem — że w ten sposób żadnej nie doznajesz krzywdy.

— Tak, chcesz się zabawić i nie chcesz, żebym ci tę zabawę psuła. Nie chcesz mieć żadnych wyrzutów sumienia i dlatego próbujesz mnie przekupić.

— Ach — zachnął się niechętnie — co za niemile słowo. Przekupić, zaraz przekupić. Dlaczego nie bierziesz wszystkiego tak, jak ja, po ludzku.

— Dlatego — odpowiedziała chłodno i nieustępliwie — że mi ta twoja propozycja nie dogadza... Rzucił na nią spojrzem obojętne i rzekł:

— Ach tak, nie dogadza ci moja propozycja, w takim razie bardzo przepraszam. Nie będziem już więcej o tym mówili.

Ale Róża nie chciała milczeć i nagłe wyrzuciła z pasją:

— Zapominasz, że jestem istota żywa. Ubiłżas mi dzisiaj przez cały czas! Spychasz mnie do jakiejś roli potwornej. Wydaje ci się...

— Cóż mi się wydaje? — zapytał złośliwym brzmieniem głosu. (d. c. n.)

W dniu 6-go listopada głosujemy na posłów do Sejmu!

Program obchodu Święta Niepodległości

Wydział wykonawczy Komitetu Obywatelskiego ustalił program obchodu Święta Niepodległości w następującym porządku:

We czwartek 10 bm. w godzinach popołudniowych dekorowanie miasta, gmachów, domów, większych wystaw sklepowych. O godz. 17 capstryki oddziałów wojskowych i podniesienie chorągwi na Rynku Kościuszki, o godz. 18.15—20 uroczysta akademja w teatrze „Palace”, i wysłuchanie zapowiedzianej przez Radio transmisji przemówienia Pana Prezydenta R. P.

W piątek o godz. 8.30 nabożeństwo dla młodzieży szkolnej w kościele Farnym i św. Rocha, o godz. 9.30 zbiórka na Rynku Kościuszki oddziałów wojska, hufców P.W., Federacji PZO, organizacji, związków i stowarzyszeń, o godz. 9.40 raport wojskowy, o godz. 10 nabożeństwo ogólne w kościele Farnym i świątyniach innych wyznań, o godz. 11 defilada. Bezpośrednio po defiladzie odbędzie się 1) w sali Urzędu Wojewódzkiego dekoracja odznaczonych obywateli, 2) w sali „Palace” akademja dla młodzieży robotniczej i rzemieślniczej, oraz 3) akademja w sali kina „Świat”

Odprawa

straży wyborczej

Wczoraj w komendzie miasta odbyła się odprawa członków straży wyborczej, zaproszonych przez Starostwo Grodzkie.

Zebrań otrzymali szczegółowe instrukcje co do utrzymania porządku w lokalach obwodowych komisji wyborczych.

Zakaz sprzedaży

wódek

Władze administracyjne wydały zakaz sprzedaży alkoholu od godz. 24-ej dnia 5 b. m. do godz. 24-ej dnia 7 b. m.

Scena kina „PAN”

W poniedziałek 7 listopada b.r. o godz. 9 wiecz.

Tylko jeden występ światowej sławy baletu z **FELIKSEM PARNELLEM** i **ZIZI HALAMĄ** na czele

Najnowsze przeboje!

Kino w tym dniu będzie nieczynne ze względu na konieczność usunięcia ekranu, aby móc powiększoną scenę oddać do dyspozycji baletu. Przedprzedaż biletów codziennie od godz. 5-ej w kasie kina „PAN”

Kino „PAN”

o godz. 5, 6⁴⁵, 8³⁰, 10

Premiera gigantycznego arcyfilmu zrealizowanego kosztem milionów!

Całkowicie wykonany w kolorach naturalnych!

Słowa reklamy są zbyteczne!

Tręś poniższych depesz będzie chyba przekonywującą:

„Przygody Robin Hooda największy nasz rekord artystyczny i kasowy ostatnich 2 lat publiczności oraz prasa oczarowana, recenzje entuzjastyczne od 5 dni codziennie nadkomplet film prolongowany drugi tydzień jesteśmy dumni z tego arcydzieła gratulujemy dziękujemy serdecznie

Kino-teatr „Słońce” Poznań

„Serdecznie dziękujemy za „Robin Hooda” stop publiczności zachwycona kasy rekordowe

Dyrekcja kina „Rialto” Lwów”

Zebranie przedwyborcze „Domu Prawosławnego”

Wczoraj odbył się wiec przedwyborczy, zwołany przez zarząd Stow. „Dom Prawosławny im. Marsz. J. Piłsudskiego”.

Po zagajeniu wiecu przez prezesa p. Jarczaka—przemówienia, nawołujące do udziału

Rezygnacja dr. Korszyńskiego

Ordynator działu położniczego szpitala miejskiego św. Rocha, dr. Piotr Korszyński, wobec zamierzonego wyjazdu z Białegostoku złożył na ręce p. prezesa miasta rezygnację z zajmowanego stanowiska.

W najbliższym czasie Zarząd Miejski ogłosi konkurs na stanowisko ordynatora działu położniczego.

Podatek od nieruchomości

W bieżącym miesiącu przypada termin płatności podatku od nieruchomości za drugie półrocze 1938 r. Do dnia 30 bm. podatek ten płatny jest bez odsetek za zwłokę.

Płatnicy, którzy chcieliby uregulować należności ratami, winni zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.

Protestowane weksle

Rejenci białostoccy w ubiegłym miesiącu zaprotestowali 3010 weksli na sumę 226.720,58 złotych.

Pod kołami samochodu

W Siemiatyczach na Zofię Manterewiczową najechał samochód osobowy i błotnikiem skaleczył jej głowę.

w wyborach, wygłosili kandydaci na posłów op.: dyr. L. Bernacki, inż. R. Lipski i dyr. W. Antonowicz. Zebranie zostało zakończone okrzykami na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta i Naczelnego Wodza.

Na zebraniu było obecne duchowieństwo prawosławne z ks. dz. Guskiewiczem na czele.

Z kroniki policyjnej

Mieszkaniec wsi Wierzbowo, Adam Wszektorowski zameldował policji, że Bolesław Barszczewski, zam w Białymstoku przy ulicy Słonimskiej 32, nie wykonał zamówionego nagrobka na grób jego córki, a przyjął na ten cel zadatek w sumie 9,50 zł. przywłaszczył sobie.

— Luba Pouzakówna (Kolejowa 22) zameldował policji, że Sta-

Balet Parnella w Białymstoku

Po tournée w Europie, a więc we Francji, Belgii, Holandii, Anglii, Szwajcarii, Jugosławii, Austrii, Bułgarii, Rumunii,—wyjeżdża Balet Parnella do Ameryki.

Przed wyjazdem wystąpi jeden raz na scenie kina „Pan” w poniedziałek 7 listopada o godz. 9 wiecz.

W dniu występu kino będzie nieczynne, gdyż ekran zostanie usunięty, aby oddać całą scenę do dyspozycji baletu.

W programie najnowsze przeboje.

Na czele baletu Feliks Parnell i Zizi Halama.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie kina „Pan”.

III Aukcje wełny

W ostatnich dniach ubiegłego miesiąca odbyły się w Białymstoku III aukcje wełny, zorganizowane przez Centralę Bazarów Przemysłu Ludowego. Na aukcje te nadesłano wełny ze skupów 93 partie ogólnej wagi 30 425, 4 kg. oraz z owczarni—11 partij wagi 1.199,5 kg., a więc razem 104 partie wagi 31.624,9 kg. Z tego sprzedano 62 partie wagi 16323 5 kg.

W roli odbiorców brały udział w III aukcjach tylko 4 firmy białostockie. Największym zainteresowaniem cieszyły się wełny białe i brązowe grube.

Samobójstwo fryzjera

Na torze kolejowym koło Leżanowa znaleziono zwłoki 40-letniego fryzjera Piotra Zaleskiego z Białegostoku (Urządnicza 8), który w celu samobójstwa rzucił się pod pociąg i poniósł śmierć na miejscu.

Rozbit ojcu głowę

We wsi Bajki-Zalesie (pow. białostocki) Feliks Wiszowaty podczas sprzeczki uderzył w głowę ojca swego Antoniego Wiszowatego, powodując tym pęknięcie kości ciemiężnej oraz utratę słuchu. Dochodzenie jest na ukończeniu.

Podrzucone bliźnięta

Wczoraj w dniu 44 przy ul. Sienkiewicza na klatce schodowej znaleziono dwoje dzieci chłopca i dziewczynkę, w wieku około 1-go miesiąca. Przeszukanych odnaleziono kartki z nazwiskiem „Lewin”. Dzieci zostały umieszczone ochronie przy ul. Jurowiekiej nr. 7.

Ugryzł policjanta

Mieszkańcy Wasilkowa: Józef Godlewski i Władysław Rybnik, będąc w stanie pochmielnym, zaczęli przechodzić. Po doprowadzeniu ich do posterunku — Rybnik chciał zbiec, a zatrzymany policjanta Władysława Brozi przegryzł mu palec.

Spór o granicę

Adela Osmólska, zam. wsi Osmola (gm. Boćki) zameldowała na posterunku P. P. Boćkach, że jej sąsiad Aleksander Milkowski zniszczył graniczny wstawiony przez mierniczego Bujnickiego z Białostoku.

Kino-teatr „ŚWIAT” Dziś Początek 5, 7, 9 Ceny od 54 gr.

II-ga i ostatnia część filmu „Tygrys Esznapur”

„INDYJSKI GROBOWIEC”

Film, który nazawsze pozostanie w pamięci widzów

Wkrótce na ekranie kina „Pan” najnowszy wysoce artystyczny film polski wg. pomyślniejszej powieści Ukniewskiej

„STRACHY”

Kino „Popularne” „GRYP” CENY OD 25 groszy Początek o g. 5¹⁵ Jeanette Mac DONALD w filmie, który zachwyci wszystkich

MOTYL HISZPAŃSKI

Cudowne melodie! Bogata wystawa!

Kino „POLONIA” CENY OD 25 groszy Początek o g. 5³⁰ Wielki film morski p. t.

Bunt załogi

Epopea bohaterstwa morza W roli gł.

John Waine

Dr. A. Adamowicz Weneryczne, niemoc, skórna Białystok, ul. Marsz. Piłsudskiego 17, telef. 6-40. Godziny przyjęć: 9-1 i 4-7 wiecz.

Popierajcie L.O.P.P.

Zatwierdzony przez Ministerstwo W.R. i O.P. Nr. IV Szt. 7993/36

Instytut Muzyczny

Sienkiewicza 14, tel. 2-20

Zapisy trwają od 11-13, 16-19

Ulgi kolejowe. Przedszkole dla dzieci od lat 4-6

O G Ł O S Z E N I E .

Na podstawie art. 35 rozp. Prez. Rzplitej o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli z dn. 16.II 1928 r. (D.U.R.P. nr. 23 poz. 202), zmienionego ustawą z dn. 14.VII 1936 r. (D.U.R.P. nr. 56 poz. 405) Zarząd Miejski w Białymstoku daje do publicznej wiadomości, że szczegółowy plan zabudowania „Kolonii Limanowskiego” na obszarze ograniczonym:

- a) od południa — osią szosy do Zielonej;
- b) od zachodu — granicami posesji M. Kerula, W. Gryncewicza, J. Kotów, J. Gomana, M. Kondrackiego, I. Latkowskiego, T. Zgodowskiego, W. Lewskiego, W. Pawłowskiej, poprzez szerokość ulicy Sadowej, dalej zachodnią granicą posesji A. Naboka i J. Maliszewskiego;
- c) od północy — północną granicą posesji J. Maliszewskiego, północno-zachodnią granicą J. Naboka, poprzez szerokość ulicy Sandomierskiej, zachodnią i północną granicą J. Dery poprzez ulice Tarnowską, dalej północną granicę posesji W. Kamińskiego, A. Gołoszewskiego, B. Dobrogońskiego, I. Piotrowskiego, F. Kajzera, poprzez ulicę Kratową i dalej północną granicę J. Baranowskiego;
- d) od wschodu — wschodnią granicą posesji J. Baranowskiego, K. Siwickiego, M. Drobnińskiego, K. Olechny, M. Olszewskiej, zachodnią W. Romanowskiego, północną i wschodnią M. Walewskiego, wschodnią Czarnowskiego, F. Sylwanowskiego, A. Teula, północną i wschodnią K. Byszewskiego i dalej na południe w kierunku do osi szosy do Zielonej, został zatwierdzony decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31-go sierpnia 1938 r. za nr. B.-O-1-1-10 i stał się prawnym wobec niezaskarżenia tej decyzji przez interesowanych do wyższego Trybunału Administracyjnego.

Powyższy plan zabudowania przechowuje się w Zarządzie Miejskim w Białymstoku i może być przeglądany przez interesowanych codziennie oprócz niedziel i niedziel w godzinach od 10 do 12 w pokoju nr. 12, Białystok, dn. 27.X 1938 r.

Zarząd Miejski

APOLLO D Z I S CENY OD 54 GR. 4³⁰, 6²⁰, 8¹⁰ i 10⁰⁰

Wg. powieści Heleny MNISZEK

GEHENNA

Lidla Wysocka - Benita Zacharewicz-Samborski

Dr. med. Anna INDENBAUM ul. Sienkiewicza 24, tel. 15-26. Choroby skórno-weneryczne WYŁĄCZNIE U KOBIET Przyjmuje: 10-2 i 5-7 wiecz.

Doktor M. KANEŁ Białystok, Sienkiewicza 37, tel. 5-50. Weneryczne, płciowe, skórne, włośni Przyjmuje: od 9-1 i 5-8.

Dr. Neumark Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe. Przyjmuje od godz. 16-12 i od 5-8 w Białymstoku, ul. Kilińskiego 9, Telefon Nr. 6-06.

Mieszkanie wynajęte z kuchnią, zienka i wygodny w nowym domu zaraz, ul. Spokojna Nr. 7 (koniec ul. wiantowej)